

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní Mgr. Jaroslavou Křivánkovou ve věci

žalobce: K. A., nar. X, bytem X
zastoupený Organizací pro pomoc uprchlíkům se sídlem
Poděbradská 173/5, 190 00 Praha 9

proti
žalovanému: Ministerstvo vnitra ČR – odbor azylové a migrační politiky Praha
se sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7,

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 4. 2024, č. j. OAM-440/ZA-ZA12-P11-2022

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

Napadené rozhodnutí

1. Žalobou napadeným rozhodnutím ze dne 16.4.2024, č. j. OAM-440/ZA-ZA12-P11-2022 žalovaný rozhodl, že se žalobci mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) neuděluje. Tvrzeným důvodem žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobci, který je občanem Ruské federace, byly jeho obavy z návratu do

Ruska, neboť v ČR pomáhal ukrajinským uprchlíkům, dále obavy z případného odvodu do armády a jeho nasazení do bojů na Ukrajině, dále snaha legalizovat si svůj pobyt na území ČR, neboť si nezvládl prodloužit studijní vízum, na něž v ČR pobývá od roku 2019, přičemž chtěl by zde i nadále zůstat a studovat. Žalovaný dospěl k závěru, že žalobce v průběhu správního řízení neuvedl žádné skutečnosti, na základě nichž by bylo možno učinit závěr, že ve své vlasti vyvíjel činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod, ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu, za niž by byl azylově relevantním způsobem pronásledován. Kromě jednoho protestu ve své vlasti v květnu 2018 se nikdy politicky neangažoval, nevyjadřoval své politické názory ani nesouhlas s politickým režimem Putina a vyjma zadržení po jeho protestu neměl v Rusku naprosto žádné problémy se státními orgány či bezpečnostními složkami, ani tam nebyl trestně stíhán. Po uvedeném protestu byl odvezen na policejní oddělení, kde byl varován před pořádáním takových akcí, ale nebyl obviněn či trestně stíhán či jinak sankcionován, akce pro něj neměla žádné jiné negativní důsledky. Své tvrzení o tom, že jej následně hledali a na sociálních sítích kontaktovali lidé kavkazského původu, ničím nedoložil. Žalobce následně neměl žádné problémy s cestováním přes ruské hranice, v roce 2019 odcestoval oficiálně za účelem studia s vlastním cestovním dokladem, tedy s plným vědomím ruských státních orgánů, v roce 2020 a 2021 bez problémů navštívil v Rusku rodinu. Za hlavní důvod vstupu do řízení uvedl snahu legalizovat si svůj pobyt po ztrátě předchozího pobytového povolení na území ČR. Žalovaný proto neshledal existenci důvodu obav návratu do Ruska kvůli uplatňování politických práv a svobod dle § 12a zákona o azylu, neboť z tohoto důvodu nebyl žalobce ve své vlasti pronásledován. Žalovaný rovněž nedospěl k závěru, že by žalobce mohl ve vlasti pociťovat důvodnou obavu z pronásledování z důvodů uvedených v § 12 písm. b) zákona o azylu, tj. z důvodu jeho rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů, či že by mu takové pronásledování hrozilo, žalobce ani žádné skutečnosti, které by pro toto svědčily, nezmínil. Žalovaný poukázal na zjevnou účelovost podání žádosti o mezinárodní ochranu, což žalobce ani nepopíral, z jeho výpovědi i cizineckého informačního systému vyplývá, že žádost podal až po uplynutí platnosti jeho dlouhodobého pobytu a neúspěšné snaze o jeho opětovné prodloužení, vydání 2 výjezdních příkazů k vycestování z ČR a po zahájení řízení o vyhoštění z území ČR. Je zjevné, že měl-li by žalobce jiné možnosti legalizace pobytu, jež ještě nevyužil, a ČR by neuvalila sankce např. právě na studijní a jiná obdobná víza občanům Ruska, o mezinárodní ochranu by v ČR nežádal. V té souvislosti odkázal i na důvody, jež žalobce uvedl jako důvod svého přicestování do ČR.

2. Ohledně svého závěru o nedůvodnosti obav žalobce z povolání k výkonu vojenské služby v ruské armádě žalovaný odkázal na informace obsažené v opatřených podkladech pro vydání rozhodnutí a konstatoval, že branná povinnost a povinná vojenská služba patří k základním státoobčanským povinnostem, a v té souvislosti odkázal na mezinárodní úmluvy toto potvrzující. Dále uvedl, že pokud není povinnost každého občana Ruska účastnit se vojenské služby či případného dalšího výcviku či bojových operací evidentně zaměřena na veškeré bojeschopné muže bez ohledu na jejich rasu, národnost či náboženství, nemůže být chápána jako pronásledování jednotlivců ze strany ruských státních orgánů a žalobcovy obavy jsou proto bezpředmětné a předčasné za situace, kdy žalobce ve vlasti dosud neabsolvoval

ani základní vojenskou službu, jíž byl ze zdravotních důvodů zproštěn, nedoložil, že by mu byl doručen jakýkoliv povolávací či mobilizační rozkaz. Z jím doloženého oznámení ruské pošty o doručované soudní zásilce nelze nic takového dovozovat, není-li odesilatelem jakýkoliv vojenský orgán.

3. Ani žalobcem zmíněné obavy z návratu do vlasti z důvodu, že v ČR pomáhal ukrajinským uprchlíkům, neshledal žalovaný důvodnými. Tyto odůvodnil předloženými dokumenty, jež osvědčovaly dobrovolnické aktivity žalobce na počátku války a týkaly se výlučně pomoci jednotlivcům, občanům Ukrajiny, nešlo o podporu Ukrajiny jako státu či tamních ozbrojených složek, tedy nešlo o aktivity vyjadřující nesouhlas s ruským režimem či jakýkoli konkrétní protest proti válce, přičemž ruské orgány ani nemají žádný způsob, jak se o těchto aktivitách žalobce dozvědět, tento o nich dle svého tvrzení nehovořil ani na svých sociálních sítích, z jednoho děkovného dokumentu ani není zřejmé, komu byl vystaven. Dále se žalovaný zabýval příspěvky žalobce na sociálních sítích týkajícími se války, které toto jeho tvrzení potvrzují a vyplývá z nich, že se žalobce proti režimu Putina a válce vyslovoval jen v omezeném rozsahu a krátce po zahájení války. V souvislosti s těmito příspěvky pak žalovaný odkázal na shromážděné podklady rozhodnutí, z nichž vyplývá, že ruské bezpečnostní složky nemají kapacitu zvládat kriminalizovat všechny protiválečné projevy na sociálních sítích, přičemž v případě žalobce se rozhodně nejednalo o zásadní a početné informace, jež by mohly u ruských státních orgánů či bezpečnostních složek vzbudit jakýkoliv zájem.
4. K možnosti udělení mezinárodní ochrany podle § 13 odst. 1 zákona o azylu žalovaný uvedl, že z ničeho nevyplývá, že by byl v ČR udělen azyl některému z rodinných příslušníků žalobce. Nebyl shledán ani důvod pro udělení azylu z humanitárního důvodu dle § 14 zákona o azylu za situace, kdy je žalobce dospělou, právně způsobilou, samostatnou a práceschopnou osobou, je zcela zdravý, nemá žádná omezení ani zvláštní potřeby, je svobodný, bezdětný, celá jeho rodina žije v Rusku, v ČR nemá žádné rodinné vazby. V průběhu řízení nebyla zjištěna žádná skutečnost, na základě níž by mohla žalobci v případě návratu do vlasti hrozit vážná újma uložením nebo vykonáním trestu smrti ve smyslu § 14a odst. 1 a 2 písm. a) zákona o azylu, což žalobce ani nezmínil. Případné vycestování žalobce nepředstavuje dle žalovaného ani rozpor s mezinárodními závazky ČR ve smyslu § 14a odst. 1 a 2 písm. d) zákona o azylu, žalobce nesplňuje zákonné podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu.

II.

Žaloba

5. Žalobce především namítal odůvodněnou obavu z pronásledování z důvodu zastávání politických názorů s ohledem na to, že v době pobytu za území Ruské federace uspořádal jeden piket, na sociálních sítích se vyjadřoval proti režimu Vladimíra Putina a po začátku války pomáhal občanům Ukrajiny, což je dostatečně závažným důvodem důkladně zkoumat event. problémy žalobce po jeho návratu do Ruska. Právě odůvodněný strach z pronásledování je dokládán tím, že ačkoli žalobce je a bude názorově proti ruskému režimu vymezen, neúčastní se dalších akcí právě kvůli obavě z trestního stíhání či zatčení. Není důležitá skutečnost, že žalobce přicestoval do ČR za účelem studia, pokud zároveň uvedl, že důvodem vycestování z Ruska byla právě politická situace.

6. Jako další důvod pro udělení mezinárodní ochrany žalobce uvedl možné plnění branné povinnosti v souvislosti s účastí na ozbrojeném konfliktu, pokud žalobci hrozí trestní stíhání či trest za odepření výkonu vojenské služby během konfliktu, přičemž vojenská služba by mohla zahrnovat přímou či nepřímou účast žalobce na mezinárodních válečných zločinech, zločinech proti lidskosti či jiných vážných nepolitických zločinech. Žalobce dále poukázal na to, že není vyloučeno, že dopis, jenž mu byl doručen, mohl být právě povolávacím rozkazem či mohl souviset s jeho příspěvky na sociálních sítích či jeho piketem v minulosti uspořádaným, avšak žalovaný se jím nijak nezaobíral, pouze obecně uvedl, že není zřejmé, co bylo jeho obsahem. V souvislosti s konstatováním žalovaného, že v současnosti mobilizace neprobíhá, odkázal na judikaturu, z níž vyplývá, že aktuálnost této skutečnosti je třeba ověřovat a konfrontovat ji s ostatními dostupnými informacemi a zabývat se i tím, nakolik je pravděpodobné, že po žalobcově návratu do Ruska k mobilizaci nedojde. Dále namítl, že mobilizace probíhá v současné době skrytě a chaoticky, jsou povolávání i lidé, kteří byli z mobilizace vyloučeni, včetně vážně nemocných, bez ohledu na jejich věk či rodinnou situaci a obava žalobce z mobilizace je proto objektivně podložena.
7. Žalobce ke shromážděným podkladům pro vydání rozhodnutí uvedl, že nejaktuálnější z nich je zpráva z 8. 3. 2023, jež je velmi obecná a neodpovídá takřka na žádnou otázku důležitou pro vydání rozhodnutí a zprávy tak nemohou naplnit požadavky judikatury na jejich aktuálnost.
8. V souvislosti s argumentací žalované, že žádost o udělení mezinárodní ochrany je motivovaná snahou o legalizaci pobytu, žalobce uvedl, že z jeho žádosti je zřejmé, že se do své země nechce vracet z azylově relevantních důvodů, avšak donedávna měl možnost svůj pobyt řešit dlouhodobým pobytem, ačkoli azylové důvody existovaly a vyjádření přání žalobce zůstat na území ČR mu nemůže být přičítáno k tíži. Žalobce proto navrhl, aby bylo napadené rozhodnutí zrušeno a věc byla žalovanému vrácena k opětovnému projednání.

III.

Vyjádření žalovaného

9. Žalovaný ve svém vyjádření z 6. 6. 2024 zrekapituloval průběh správního řízení a uvedl, že žalobce mísí obavy z nástupu základní vojenské služby, branné povinnosti i z nástupu do bojů – mobilizace. I v zemi původu žalobce navíc existuje možnost vykonat náhradní civilní službu, přičemž žalovaný se obavou žalobce ze základní vojenské služby v rozhodnutí nezabýval s ohledem na to, že žalobce uvedl, že byl výkonu základní vojenské služby zproštěn ze zdravotních důvodů. Mobilizace se žalobce zjevně netýká za situace, kdy dosud neabsolvoval základní vojenskou službu, přičemž z dostupných informací vyplývá, že za neuposlechnutí výzvy k mobilizace ze září 2022 dosud nikdo potrestán, byť v současné době je připravována novela zákona zpřísnující tresty v souvislosti s mobilizací, která však v současné době již neprobíhá. Uvedl, že pobyt za účelem studia má žalobce řešit prostřednictvím zákona o pobytu cizinců. S ohledem na zjištěné skutečnosti a sdělení žalobce neshledává žalovaný obsah žalobních námitek způsobit jím vyslovené závěry, správní rozhodnutí považuje za věcně správné, zákonné, přezkoumatelné a netrpící vadami vytýkanými v žalobě.
10. K vyjádření žalovaný předložil Informaci OAMP Ruská federace Náhradní civilní služba ze dne 21.3.2024, z níž vyplývají podmínky, za nichž splnění dává ruská

legislativa možnost výkonu náhradní civilní služby. Z informace vyplývá, že výkon náhradní civilní služby nebyl v době vyhlášení částečné mobilizace adekvátně právně zakotven v ruské legislativě, přesto zdroje zdokumentovaly jednotky případů mobilizovaných, jimž úřady za podpory zejm. neziskových organizací a lidskoprávních právníků tuto náhradní službu umožnily, přičemž dle ruské neziskové organizace nárok na náhradní civilní službu i během mobilizace existuje, avšak v době vzniku této zprávy existovalo prozatím jediné takové známé soudní rozhodnutí potvrzené soudy vyšší instance.

11. Žalovaný dále předložil Informaci OAMP Ruská federace Základní vojenská služba, Účast vojáků ZVS ve válce na Ukrajině ze dne 28. 2. 2024. Z této informace vyplývá, jak probíhá základní vojenská služba, na koho se vztahuje, jaké konkrétní tresty, případně stíhání v případě vyhýbání se jí hrozí, s tím, že v roce 2022 byla poprvé po pěti letech potrestána jedna osoba za vyhýbání se vojenské službě, a to trestem odnětí svobody na jeden rok, jinak převažují peněžité tresty, v následujícím roce byla situace obdobná. Informace se dále zabývá otázkou sankcí v případě neuposlechnutí výzvy k mobilizaci s tím, že postihy za neuposlechnutí výzev k mobilizaci nebyly v okamžiku jejího vyhlášení v září 2022 legislativně vymezeny a toto jednání tak není v dosavadní právní úpravě považováno za trestný čin, přičemž v současné době je připravována novela zákona zpřísňující tresty, jejíž legislativní proces nebyl dosud ukončen. K 21. 9. 2023 nebyl dle statistik Mediazony nikdo za neuposlechnutí výzvy k mobilizaci potrestán. Dle ruské neziskové organizace se prozatím všechny přijaté novely vztahují k již odvedeným vojákům. V současné době hrozí osobě, jež převzala předvolání k odvodům v rámci mobilizace, správní pokuta. Pokud však osoba předvolání nepřevzala, nehrozí jí v současné době žádná pokuta. Trestněprávní odpovědnost vzniká v případě podstoupení procesu odvodu u odvodové komise pro mobilizaci včetně zdravotní prohlídky a způsobilosti. Zpráva se dále zabývá možností podpisu profesionální smlouvy s vojáky základní služby s tím, že v Rusku legislativa neumožňuje vysílání branců mimo území Ruské federace, ačkoli tito mohou povinnou vojenskou službu absolvovat v tzv. mírových misích, přičemž v obecné rovině úřady včetně nejvyšších představitelů včetně prezidenta Putina několikrát explicitně odmítly cílené posílání branců do bojových operací na Ukrajině, úřady je však mohou využít pro ostrahu hranic.

IV.

Posouzení věci soudem

12. Ve věci bylo nařízeno ústní jednání s ohledem na skutečnost, že soud měl v úmyslu provést k důkazu výše uvedené Informaci OAMP připojené k vyjádření žalovaného.
13. Řízení v projednávané věci je upraveno zákonem č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen s. ř. s.).

V.

Rozhodnutí soudu

14. Žaloba není důvodná.
15. Ze správního spisu vyplývá, že žalobce podal dne 13.4.2022 žádost o udělení mezinárodní ochrany. Je státním příslušníkem Ruské federace, národností ruský Němec, ateista, nikdy nebyl politicky angažován, pouze v květnu 2018 udělal

samostatný protest proti falzifikaci prezidentských voleb na podporu politické strany „Otevřené Rusko“ a na sociálních sítích se vyjádřil kriticky vůči válce. Je svobodný, bezdětný. Uvedl, že do ČR přicestoval v roce 2019 za účelem studia, od té doby se do Ruska vrátil jen na svátky v roce 2020, zpátky přicestoval počátkem ledna 2021, je zcela zdravý, nemá žádná omezení ani zvláštní potřeby. Uvedl, že o mezinárodní ochranu žádá, neboť bude mít v případě návratu do Ruska problém kvůli tomu, že v ČR pomáhal uprchlíkům z Ukrajiny, v ČR by chtěl proto zůstat a i nadále studovat. Posledním důvodem jeho žádosti je skutečnost, že má vojenský průkaz a v případě všeobecné mobilizace bude vyzván k výkonu vojenské služby. Nechce jít bojovat, je proti válce na Ukrajině.

16. V rámci pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobce uvedl, že bezprostřední příčinou jeho vycestování z vlasti byl politický režim Putina. Po jednorázovém protestu v roce 2018 mu bylo policií sděleno, že v případě opakování politické aktivity bude mít problém se zákonem, jeho jednání bude posuzováno jako extremismus, přičemž v případě medializace bude mít velký problém. Policie o tomto pohovoru neučinila žádný záznam, z ničeho nebyl obviněn, bylo mu jen pohroženo. Poté začal pracovat na tom, aby mohl odjet do ČR, kam následně přicestoval, neboť je zde zdarma vzdělání, svoboda, demokracie, slovanská kultura a jazyk. S vycestováním přes ruské hranice neměl žádné problémy, tyto neměl ani s ruskými bezpečnostními složkami či státními orgány, s výjimkou uvedenou výše, neměl ani jiné problémy. Poté, co jej na sociální síti kontaktovali lidé kavkazského důvodu, se rozhodl, že se již nebude dále angažovat. Během pobytu v ČR nebyl politicky aktivní, jako dobrovolník pomáhal uprchlíkům z Ukrajiny, slyšel, že za podporu Ukrajinců hrozí vězení v délce 15ti let. Obává se, že se někdo o jeho chování dozví, když na sociální síti píše pod svým jménem, že je proti válce na Ukrajině. Na Instagramu má cca 180 sledujících, na Vkontakte asi 200 sledujících, celkem na ně vložil 8 až 10 příspěvků, tyto jsou založeny ve spise a dokládají nesouhlas žalobce s válkou na Ukrajině. Ve správním spise jsou založena osvědčení o vykonané dobrovolnické službě žalobcem popsané ve správním rozhodnutí, potvrzení o studiu žalobce v akademickém roce 2022/2023 na Západočeské univerzitě v Plzni. Žalobci byla vystavena Ruskou federací vojenská knížka, z níž však žádné konkrétní informace nevyplývají. Žalobce doložil kopii oznámení o doručování soudní písemnosti určené žalobci, jež byla uložena na poště dne 25. 10. 2022.
17. Žalovaný si jako podklad pro vydání rozhodnutí opatřil Informaci OAMP Bezpečnostní a politická situace v zemi, Vybrané otázky z oblasti občanských svobod a lidských práv, stav březen 2023 z 8. 3. 2023, Informaci MZV ČR, z 10. 2. 2023 Ruská federace, Návraty občanů Ruské federace do vlasti, jež se zabývá přístupem ruských úřadů k navrátilivším se občanům Ruské federace po dlouhodobém pobytu na Ukrajině, dále informaci Finské imigrační služby Ruská federace Vyhýbání se odvodům během mobilizace, Návraty a mobilizace ze dne 28.2.2023, z níž vyplývá, že se nepodařilo nalézt z veřejných zdrojů žádné informace o tom, jak bylo na hranici zacházeno se záložníky vracejícími se do Ruska ze zahraničí, nejsou zmiňovány žádné případy mobilizace na hranicích, přičemž je nemožné s jistotou říci, zda je návrat do Ruska bezpečný pro ty, kteří uprchli do zahraničí, mobilizace však skončila. Podle zákona by policie neměla jedince vracejícího se do Ruska ze zahraničí odvést k vojenské komisi přímo z letiště či vlakového nádraží. Dalším podkladem byla

Informace OAMP Ruská federace, Situace navrátilců do Ruské federace po krátkodobém či dlouhodobém pobytu v zahraničí, zacházení ze strany státních úřadů a monitoring sociálních sítí z 31.10.2022, z nichž vyplývá, že občané Ruské federace navracející se v současné době do Ruska, kteří se neřadí mezi místně či celostátně známé aktivisty, novináře, blogery apod., nečelí zvýšeným kontrolám na hranicích či posléze na území, neexistují informace, že by osoby vracějící se po dlouhodobém pobytu ze zahraničí byly systematicky vyslýchány, nicméně u zmíněných osob se takové případy objevily, mohou čelit např. doptávání, neformálnímu pohovoru, cílem bezpečnostních složek je často sběr informací. Co se týká kontroly aktivity navrátilců na sociálních sítích, tak vůči navrátilcům neexistuje žádný zvláštní vzorec, který by se lišil od většinové populace, bezpečnostní složky nemají kapacitu, aby zvládaly kriminalizovat všechny protiválečné projevy na sociálních sítích, často je stíhání iniciováno vnějším podnětem, stíhání za protiválečné komentáře na sociálních sítích se stejnou měrou dotýká jak veřejně známých osob, tak obyčejných lidí.

18. Podle § 12 zákona o azylu „Azyl se cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec
- je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo*
 - má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.“*
20. Dle § 13 odst. 1 zákona o azylu „Rodinnému příslušníkovi azylanta, jemuž byl udělen azyl podle § 12 nebo § 14, se v případě hodném zvláštního zřetele udělí azyl za účelem sloučení rodiny, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12.“
21. Dle § 14 zákona o azylu „Jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit národní humanitární azyl (dále jen "humanitární azyl") z humanitárního důvodu. Rodinnému příslušníku podle § 13 odst. 2 azylanta, kterému byl udělen humanitární azyl, se v případě hodném zvláštního zřetele udělí humanitární azyl za účelem sloučení rodiny; § 13 se použije obdobně.“
22. Podle § 14a odst. 1 a 2 zákona o azylu „Doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště. Za vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje
- trest smrti nebo poprava,*
 - mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, nebo*
 - vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu.*

23. Dle § 14 b odst. 1 zákona o azylu „*Rodinnému příslušníkovi osoby požívající doplňkové ochrany se v případě hodném zvláštního zřetele udělí doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro její udělení.*“
24. V tomto řízení je spornou otázkou, zda je odůvodněna obava žalobce z pronásledování vrátí-li se na území Ruské federace a dále jeho obava z mobilizace a nasazení do bojů na Ukrajině. Žalobce svoji obavu z pronásledování odůvodňuje svými politickými názory, jež opakovaně vyjádřil na sociálních sítích, kde se vyjadřoval proti režimu Vladimíra Putina, dále tím, že po začátku války pomáhal občanům Ukrajiny a tím, že v době pobytu ve své vlasti uspořádal jeden protest.
25. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 10.12.2021 č.j. 5 Azs 19/2020-45 dospěl k závěru, že samotné plnění branné povinnosti nelze bez dalších souvislostí považovat za důvod pro udělení mezinárodní ochrany, pokud se ovšem jedná o plnění takové povinnosti v regulární armádě demokratického právního státu, jež je v souladu s vnitrostátním i mezinárodním právem, a pokud je daným státem respektována možnost odepření výkonu takové vojenské služby z důvodu svědomí či náboženského přesvědčení, ať již zavedením náhradní (civilní) služby nebo jiným způsobem, nebo přinejmenším, pokud takové odepření výkonu vojenské služby není ve smyslu čl. 9 odst. 2 písm. c) kvalifikační směrnice trestáno nepřiměřenými nebo diskriminačními sankcemi. Branná povinnost spojená s účastí na ozbrojeném konfliktu naopak může být důvodem pro udělení azylu dle § 12 písm. b) zákona o azylu, mimo jiné tehdy, pokud žadateli ve smyslu čl. 9 odst. 2 písm. c) kvalifikační směrnice hrozí trestní stíhání nebo trest za odepření výkonu takové vojenské služby během konfliktu za situace, kdy by tento výkon mohl zahrnovat přímou či nepřímou účast žadatele na mezinárodních válečných zločinech, zločinech proti lidskosti, jiných vážných nepolitických zločinech nebo činech, jež jsou v rozporu se zásadami a cíli OSN, a pokud je zároveň dána souvislost mezi tímto způsobem pronásledování žadatele a azylově relevantními důvody pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu, resp. čl. 2 písm. d) a čl. 10 kvalifikační směrnice. Samotné plnění branné povinnosti, byť by se jednalo o výkon služby s účastí na bojových akcích, nelze bez dalšího považovat za důvod pro udělení mezinárodní ochrany. V té souvislosti je třeba konstatovat, že vojenská invaze Ruské federace na Ukrajinu je aktem mezinárodní agrese, v rámci níž ruská vojska páchají zločiny proti míru i lidskosti, tedy, že Ruská federace těmito činy naplňuje zločiny a jednání ve smyslu čl. 12 odst. 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13.12.2011 o normách, jež musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, jež mají nárok na doplňkovou ochranu a o obsahu poskytnuté ochrany.
26. Částečná mobilizace, jež byla vyhlášena od 21. 9. 2022, již byla ukončena a z aktuálních veřejně dostupných informací plyne, že v současnosti neprobíhá, byť jak vyplývá z výše uvedených informací, Rusko postupně novelizuje zákony ohledně branné povinnosti a rozšiřuje okruh mužů, kteří mohou být povoláni. Ve vztahu k žalobci je však třeba konstatovat, že tato obava není, dle názoru soudu na místě za situace, kdy dosud neabsolvoval základní vojenskou službu, ani k ní nebyl povolán a dle svého tvrzení byl ze zdravotních důvodů vojenské povinnosti zproštěn. Jak

vyplývá z podkladů rozhodnutí dodatečně předložených žalovaným, i v případě, že by k tomuto došlo, má žalobce možnost požádat o výkon civilní služby. Co se týká oznámení o doručování poštovní zásilky žalobci, nelze v žádném případě dovodit, že jejím obsahem je předvolání žalobce ke splnění branné povinnosti v souvislosti s probíhajícím válečným konfliktem. Soud se proto ztotožňuje se závěrem žalovaného, že žalobci reálné riziko povolání do základní vojenské služby, jež by zahrnovala i účast na válce na Ukrajině, nehrozí. Žalobce si v této souvislosti opatřil dostatek aktuálních a relevantních informací.

27. Žalobce při ústním jednání poukázal na skutečnost, že Informace OAMP předložené soudu žalovaným spolu s vyjádřením k žalobě, byly vydány již před datem vydání napadeného rozhodnutí, avšak nebyly vzaty v potaz jakožto podklady pro rozhodnutí, z tohoto důvodu by z nich nemělo být vycházeno. Soud v té souvislosti konstatuje, že žalobce byl s podklady rozhodnutí seznámen dne 8. 11. 2023, přičemž předmětné informace jsou ze dne 21. 3. 2024 a 28. 2. 2024. Napadené rozhodnutí bylo vydáno až následně dne 16. 4. 2024, takže je skutečně zřejmé, že v něm uvedené skutečnosti nejsou novými a nastalými až po vydání napadeného rozhodnutí. Soud je nicméně s přihlédnutím k žalobní argumentaci k důkazu provedl. Skutečnost, že tyto informace nebyly dodatečně zařazeny v době po seznámení žalobce s podklady rozhodnutí, avšak před vydáním napadeného rozhodnutí k jeho podkladům a žalobce s nimi nebyl před vydáním napadeného rozhodnutí seznámen, soud nepovažuje za důvod, jenž by měl vést ke zrušení rozhodnutí. Důvodem je skutečnost, že se žalovaný v dostačujícím rozsahu reagujícím na tehdy aktuální argumentaci žalobce, vypořádal v odůvodnění rozhodnutí s otázkou případné branné povinnosti žalobce a shromážděné podklady rozhodnutí byly dostačující pro vydání rozhodnutí, přičemž jejich charakter byl dán především okruhem tehdy aktuálních tvrzení žalobce, který sám uvedl, že ani neabsolvoval základní vojenskou službu a nebyl odveden s ohledem na svůj zdravotní stav.
28. Žalovaný si zároveň opatřil informace, z nichž je zřejmé, jaké trestní stíhání a konkrétní tresty by žalobci v současné době eventuálně hrozily za odepření vojenské služby a za neuposlechnutí výzvy k mobilizaci, tedy zabýval se tím, zda by byla obecně dána důvodná obava z pronásledování hrozícího za odepření výkonu vojenské služby.
29. Pokud žalobce argumentuje svými protiválečnými příspěvky na sociálních sítích a protestem realizovaným na území Ruska, pak žalovaný dostatečně odůvodnil na základě relevantních a dostačujících shromážděných podkladů, proč na základě žalobcem uváděných skutečností nečinil závěr, že žalobce ve své vlasti vyvíjel činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu, za niž by byl azylově relevantním způsobem pronásledován, když jinak se nikdy politicky neangažoval, nevyjadřoval své politické názory ani nesouhlas s politickým režimem Putina a vyjma zadržení po jeho protestu neměl v Rusku naprosto žádné problémy se státními orgány či bezpečnostními složkami, a ani za uvedený protest proti němu nebylo zahájeno trestní stíhání, neměl problémy s vycestováním. Nelze pominout, že žalobcem prioritně zmíněným důvodem jeho odjezdu do ČR bylo studium, přičemž až následně uvedl, že dalším důvodem byly jeho obavy z pronásledování. Důvodnost této obavy však žalobce nedoložil. Soud se ztotožňuje se závěrem žalovaného podepřeným shromážděnými podklady, že s ohledem na omezený rozsah a dosah aktivit žalovaného na sociálních sítích je velmi

nepravděpodobné, že by tyto mohly, stejně tak jako pomoc Ukrajincům na území ČR, vést k perzekuci žalobce v případě jeho návratu do Ruska. Zároveň nelze opominout, že žalobce o udělení mezinárodní ochrany požádal až tři roky poté, co přicestoval do ČR, a to evidentně především v přímé souvislosti s ukončením pobytového oprávnění a neúspěšné snaze o jeho opětovné prodloužení, poté, co byly vydány dva výjezdní příkazy k vycestování z ČR a bylo zahájeno řízení o vyhoštění žalobce z území ČR, přičemž žalobce nezmínil žádné důvody, jež by prodlevu mezi jeho přicestováním do ČR a podáním žádosti o mezinárodní ochranu vysvětlovaly. Pokud žalobce svoji obavu z pronásledování dále odůvodňuje svojí pomocí Ukrajincům na území ČR a aktivitou na sociálních sítích, pak soud v plném rozsahu odkazuje na odůvodnění rozhodnutí žalovaného, proč tuto obavu neshledává důvodnou. Soud zároveň považuje za potřebné uvést, že skutečnost, že jedním z motivů žalobce pro podání žádosti o mezinárodní ochranu je legalizace pobytu, sama o sobě nevylučuje, že mu v případě navrácení do země původu hrozí azylově relevantní pronásledování (viz rozsudek NSS ze dne 18.5.2011, č.j. 5 Azs 6/2011-49). V tomto konkrétním případě však soud nebezpečí takového pronásledování z výše uvedených důvodů neshledal. Žalovaný řádně odůvodnil i důvody, pro něž žalobci neudělil mezinárodní ochranu z důvodů uvedených v § 13 a 14 zákona o azylu ani doplňkovou ochranu. Podklady rozhodnutí, z nichž žalovaný vycházel, jsou svým obsahem i aktuálností dostačující. S ohledem na výše uvedené soud žalobu neshledal důvodnou a v souladu s § 78 odst. 7 s.ř.s. ji zamítl.

VII.

Náklady řízení

30. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 věta první s. ř. s., kdy by na náhradu nákladů řízení měl právo žalovaný, jenž měl ve věci plný úspěch. Žalovanému však žádné náklady řízení nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly, ani nepožadoval jakoukoli jejich náhradu, proto nebyla náhrada nákladů žádnému z účastníků řízení přiznána.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

Plzeň dne 30. 9. 2024

Mgr. Jaroslava Křivánková v.r.
samosoudkyně

